వ్యాస కౌముది

వేమన తత్త్వంలో స్త్రీ

డా.తన్నీరు కళ్యాణ్ కుమార్

ఆంధ్రదేశంలో వానకు తడవని వారు, ఒక్క వేమన పద్యమైనా రాని తెలుగువాడు ఉండరంటే అది అతిశయోక్తి కాదేమో!. ప్రపంచ సాహిత్యంలో ఒక విశిష్టమైన స్థానాన్ని పొందిన కవి వేమన. 17వ శతాబ్దానికి చెందిన దక్షిణ భారత కవి. తెలుగు సాహితీ సరస్వతీ ముద్దు బిడ్డలలో అగ్రగణ్యుడు. గొప్ప విమర్శకుడు. సంఘ సంస్కర్త, ప్రజా కవి, వాడుక భాషావేత్త, గొప్ప వేదాంతి, గొప్ప తిరుగుబాటు కవి, ఉపదేశకుడు, ప్రవక్త, నవయుగ పురోగామి మన వేమన. ఆయన అసలు పేరు పైడిపాల పుల్లారెడ్డి. మనుష్యుల మధ్య తిరుగుతూనే జీవిత సత్యాలను నిత్యాన్వేషణ శీలంతో దర్శించి, విమర్శించిన వివేకి వేమన. జీవిత అన్వేషణలో అందివచ్చిన అనుభవాలను ఆటవెలదుల్లో అలవోకగా లోకానికి అందించిన మహర్షి మన వేమన.

వేమనకు జీవితమే గురువు. ఆ జీవితానుభవాలే వేమన కవిని చేశాయి. బాలుడైనా, పామరుడైనా అర్థమయ్యే రీతిలో తాను చెప్పదలిచిన విషయాల్ని దృష్టాంత పూర్వకంగా చెప్పినాడు. సంఘంలో తనకు గల అనుభవాల వల్ల నేర్చిన గుణపాఠాలను ఇతరులకు బోధించాలని, సమాజంలో కుళ్ళును కడిగి శుభ్రపరచాలని ఆయన ఆశయం. వేమన పద్యాలను 1. నైతికత 2. ఆక్షేపణ 3. భ్రాంతి మూలకం అని మూడు భాగాలుగా విభజించవచ్చు. కొన్ని పద్యాలు ఆత్మ చింతనకూ, ఆత్మ శోధనకూ సంబంధించి వ్రాయబడినవి. వేమన మొదట వేశ్యాలోలుడై, ఆ తరువాత మోక్షాన్ని పొందటం జరిగింది. వేమన పద్యాలన్నీ ఆటవెలదుల్లో ఉంటాయి. 'వెలది' అంటే స్త్రీ అని సామాన్యార్థం. కానీ వేమన 'వెలది' అనే పదాన్ని వేశ్యగా వాడాడని కొందరి భావన.

వేమన ఆడవారి జీవితాలను చాలా దగ్గరగా శోధించడం ద్వారా స్త్రీ మనస్సు ఎలాంటిదో వివరించాడు. ఆలనా, పాలనా చేస్తూ భార్యను భర్త తన స్వాధీనంలో ఉంచుకోవాలని, లేని యెడల భార్య మొగత్రాడు లేని ఎద్దులా ప్రవర్తిస్తుందని, అలాంటి స్త్రీకి భర్త దూరం

కావాల్సి ఉంటుందని వేమన వక్కాణించాడు. ''పతికి మారు బల్కు పడతియే శునకంబు'' అని స్త్రీ బుద్ధిని గూర్చి తెల్పాడు. అట్లే భర్త మాట వినని భార్యను గూర్చి

'ఆలు మగని మాట కడ్డంబు వచ్చినా ?

యాలుగాదది మరగాలు గాని,

యట్టి యాలు విడిచి యడవి నుండుట మేలు '' - అని పేర్కొన్నాడు.

ఒక స్త్రీ దుర్మార్గపు బుద్ధి అలవడితే జీవితాంతం దాని బుద్ధి పోదు. అలాంటి సంఘటనను గూర్చి వేమన

''కుక్కతోక దెచ్చి గొట్టంబు జేర్చిన

క్రోవి చెంత నుండు కొంత దడువు

యెంత జెప్ప చెడుగు పంతంబు మానునా? '' -

అని చెబుతూ పుట్టకతో వచ్చిన బుద్ధి పుడకలలో కాల్చినా పోదన్నాడు. ఆపాద మస్తకం ప్రియురాండ్రను చవిచూసిన వేమన లోకంలో అన్ని తీపుల కన్నా చెలి మాటలే తీపని వాటిని ఇలా వివరించాడు.

''పనస తొనల కన్న పంచదార కన్న

జుంటి తేనె కన్న జున్ను కన్న

చెరుకు రసము కన్న చెలిమాట తీపిరా

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా!''

వేమన సర్ధుబాటు లేని భార్యతో పడే కష్టాలను గురించి తెలుపుతూ ఇలా పేర్కొన్నాడు.

''చెప్పులోని రాయి, చెవులోని జోరీగ

కంటిలోని నలుసు, కాలిముల్లు

ఇంటిలోని పోరు ఇంతింత కాదయా

విశ్వదాభిరామ వినురవేమా!''

భర్త దరిద్రములో ఉన్నప్పుడే భార్య నిజమైన గుణము బయటపడుతుందని వేమన ఇట్లు తెల్పాడు.

"ఆపదలగు వేళ నరసి బంధుల చూడు

భయము వేళ చూడు బంటుతనము

పేద వేళ జూడు పెండ్లాము గుణమును

విశ్వదాభిరామ వినురవేమ''

స్త్రీల వల్ల త్రిమూర్తులే అవమానింపబడ్డారని వేమన చమత్కరించాడు. –

“బోటి యొకతె బ్రహ్మనోట మీదనె తన్నె

కొమ్మ యొకతి విష్ణురొమ్ము తన్నె

సఖియ యొకతి శివుని సగభాగమాయెరా

విశ్వదాభిరామ వినురవేమ”

స్త్రీల వల్ల మహా సామ్రాజ్యాలే నాశనం అయ్యాయని వేమన కవి ఇలా పేర్కొన్నాడు.

“కైక పుట్టి చెఱిచెగ రామ పట్టంబు

సీత పుట్టి లంక జెఱిచెగాదె

కౌరవులను బెఱిచెగద ద్రౌపదియు గూడ” – ఇలా విభిన్న దృక్కోణాలతో స్త్రీలను వర్ణించాడు.

భార్య మాటలు విని సొంత వారికి దూరం చేసుకొనుట అజ్ఞానమని తెలుపుతూ వేమన కవి ఇలా పేర్కొన్నాడు.

“ఆలి మాటలు విని యన్నదమ్ముల బాసి

వేరె పోవువాడు వెఱ్ఱివాడు

కుక్కతోక బట్టి గోదావరీదునా

విశ్వదాభిరామ వినురవేమ” -

తల్లిదండ్రులను పట్టించుకోకుండా భార్య విధేయులై ప్రవర్తించు వారికి కూడా వేమన చురకలంటించాడు.

“తల్లిదండ్రులపయి దయలేని పుత్రుండు

పుట్టనేమివాడు గిట్టనేమి

యింట బుట్టి పెరిగి యిల్లాలి బంటురా

విశ్వదాభిరామ వినురవేమ”

అంతేగాక

“మాట వినని యాలు మగనికి మృత్యువు

యోటి పడవ సర్పమొంటి గృహము

తనకు గాని యాలు దానవురాలయా

విశ్వదాభిరామ వినురవేమ" -

లాంటి పద్యాలలో స్త్రీ గుణాన్ని దానవత్వంతో పోల్చడం, పగబట్టిన సర్పంలాగా చూడటం, తూటుపడిన పడవ నీటిలో మునిగిపోవడం లాంటి పోలికలు పురుషాధిక్యాన్ని అనుకూలంగా వేమన మాట్లాడినట్లు అనిపిస్తాయి.

స్త్రీ పట్ల వేమన పలికిన పలుకుల వల్ల కొందరు స్త్రీ అంటే వేమనకు గిట్టదనే ఒక అపవాదు చేశారు. భోగలాలసుడైన వేమన విచ్చలవిడి శృంగారాన్ని అనుభవించడం వల్ల, వేశ్యా వాటికల గడపలు చూడటం వల్ల స్త్రీ అంటే ఒక చులకన భావన ఈయన కవితకు ఉందని కొందరు భావించారు. అందువల్ల వేమనను స్త్రీ విరోధిగా కూడా కొందరు చిత్రించే ప్రయత్నం చేశారు. ఐతే ఇది అంత సమంజసమైన వాదన కాదు.

నిజంగానే వేమన స్త్రీని గూర్చి కొన్ని మాటలు దురుసుగా, కటువుగా పలికారు. స్త్రీ వ్యక్తిత్వాన్ని అవమానపరుస్తూ కొన్ని అసభ్య పదజాలాన్ని కూడా ప్రయోగించారు. స్త్రీలను నమ్మరాదని,...... ఇంకా ఏవేవో స్త్రీ మనస్సును కష్టపట్టే మాటలు కూడా అన్నారు. కానీ ఈ మాటలు స్త్రీ జాతి మొత్తాన్ని అన్న మాటలు కాదు. కొంతమందిని ఉద్దేశించి మాత్రమే అన్నవి. సామాజిక జీవితంలో కొన్ని వర్గాల, కొన్ని రకాల, కొంతమంది స్త్రీల చిత్తవృత్తిని ఆధారంగా చేసుకొని మనిషి ఎదుగుదలకు అడ్డుపడిన స్త్రీ జీవితాన్ని గురించి తిట్టాడే కానీ, అందరిని కాదు.

స్త్రీ లేకపోతే పురుషుడు లేడు అని స్త్రీమూర్తిని చైతన్య దీప్తిగా గౌరవించి వేమన ఆమెకు అగ్ర తాంబూలాన్ని ఇచ్చాడు.

"తల్లి గర్భమందు తా జనియించియు
తనదు ప్రేమ సతికి తానె పుట్టు
తల్లు లిరువురయ్య తనువొక్కటయ్యెర
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ" -

అనే ఈ పద్యం చూస్తే వేమన భావన ప్రపంచంలో సామాజిక జీవితంలో స్త్రీ ఎంత గొప్పగా కన్పిస్తుందో తెలుస్తుంది. స్త్రీ పురుషునికి ముక్తిని ప్రసాదించే చైతన్యమూర్తిగా వేమన ఈ పద్యంలో కీర్తించాడు. ఈ పద్యంలో పురుషుని మనుగడకు - ఎదుగుదలకు స్త్రీ తల్లిగా, భార్యగా రెండు పాత్రలను పోషిస్తుందని చెప్పాడు. జన్మనిచ్చిన తల్లైనా, బతుకు పంచుకున్న భార్యయైనా ఇద్దరూ పురుషునికి తల్లులే అంటాడు వేమన.

వేమన దృష్టిలో కుటుంబ జీవితంలో స్త్రీ ప్రధాన పాత్ర వహిస్తుంది. గృహస్థు జీవితానికి స్త్రీ యే మూల స్తంభం అని పేర్కొంటూ ఆయన చెప్పిన పద్యం ఇలా వుంది.

"గుణవతియగు యువతి గృహము చక్కగనుండు
చీకటింటి దివ్వె చెలగురీతి
దేవియున్న యిల్లు దేవార్చన గృహంబు
విశ్వదాభిరామ వినురవేమ" -

గుణవంతురాలైన స్త్రీ నిర్వహణలో ఇల్లు చక్కగా వుంటుందని, గుణవంతురాలైన గృహిణి ఇంటికి వెలుగునిస్తుందని, అట్టి స్త్రీ మూర్తి వున్న గృహము దేవాలయం వంటిదని ఈ పద్య భావం.

అట్లే ఇంటి ఇల్లాలిని విడిచి వేశ్యల వెంట తిరిగే పురుషుల చిత్తాన్ని కూడా వేమన తీవ్రంగా విమర్శించాడు.

"ఇంటియాలి విడిచి ఇల జారకాంతల

వెంట దిరిగువాడు వెర్రి వాడు

పంట చేను విడిచి పరిగె యేరినయట్లు

విశ్వదాభిరామ వినురవేమ" - సహ ధర్మచారిని వదిలి పైపై మెరుగులకు ఆశపడి, ఆకర్షణకు లోనై చిత్త చాంచల్యముతో వెలియాండ్ల గడపలు తొక్కడం నీతి కాదని ఈ పద్య భావం. 'పంట చేను విడిచి పరిగె యేరిన యట్లు' అని వేమన చక్కని ఉపమానాన్ని ఈ పద్యం నందు ఉపయోగించాడు.

"సుగుణవంతురాలు సుధతియై యుండిన

బుద్ధిమంతులగుచు పుత్రులొప్ప

స్వర్గ మేటికయ్యె సంసారి కింకను

విశ్వదాభిరామ వినురవేమ" - ఈ పద్యం నందు వేమన స్త్రీ ఔన్నత్యాన్ని చక్కగా ప్రశంసించాడు. వేమనకు కుటుంబమంటే చాలా ఇష్టం. కుటుంబ జీవనంలో పాత్రధారులైన అమ్మా, నాన్న, పిల్లలు కలిసి మెలిసి ఉండి కలిగిందేదో పంచుకొని తింటూ, సంతోషంగా ఉండాలని వేమన కోరుకుంటాడు. ఐతే ఈ సంతోషం సుగుణవంతురాలైన భార్య చేతుల్లోనే ఉంటుంది. సుగుణశీలి అయిన భార్య లేకపోతే ఇంటి యజమాని జీవితం నరకమవుతుందని ఈ పద్యంలో వేమన హెచ్చరించాడు.

జీవితం అనేది మంచి చెడుల కలయిక. చీకటి వెలుతురుల సమ్మేళనం. ఈ సత్యాన్ని తెలుసుకుంటే వేమన కవిత బాగా అర్థమవుతుంది. విశ్వశ్రేయస్సును కాంక్షించే వేమన పద్యం మంచిని మాత్రమే చెప్పి, చెడును విస్మరిస్తే అందులో సంపూర్ణత్వం ఉండదు. అందువల్లనే వేమన మంచి ఎక్కడున్నా దాన్ని గొప్పగా చెప్పాడు. చెడు ఎక్కడ, ఏ మూల ఉన్నా దాన్ని తుంచి చెప్పాడు. మంచి చెడుల్లో స్త్రీయైనా, పురుషుడైనా వేమన కవిత కన్నుల్లోంచి తప్పించుకోలేదు. స్త్రీల పట్ల వేమనలో కొన్ని భావాలు కొంచెం ఎబ్బెట్టుగానే ఉన్నా, స్త్రీ అంటే ఆయనకు మరెంతో పూజ్యభావం తొణికిసలాడుతుందని పైన పేర్కొన్న పద్యాల ద్వారా తెలుస్తుంది. ప్రపంచం ఉన్నంత కాలం వేమన పద్యాలు మానవుల హృదయాల్లో నక్షత్రాల్లాగా వెలుగునిస్తూనే ఉంటాయి.

****

Post your comments